

Fremtidens affaldssystem i Albertslund kommune Strateginotat (udkast)

Kommunalbestyrelsen har sammen med Brugergruppen vedtaget en ambitiøs affaldsplan, hvoraf det blandt andet fremgår, at vi i Albertslund Kommune skal genanvende mindst 50 % af vores husholdningsaffald i 2018. Planen er helt i tråd med Reginens ressourcestrategi. I dag genanvender vi kun 19 %. Det er særligt bioaffald (madaffald), plast og metal der er fokus på at få til genanvendelse.

Albertslund har med de mange særordninger og lokale miljøstationer tidligere kunnet bryste sig af relativt høje genanvendelsesprocenter, men ligger nu blot ca. midt i feltet. Det er ikke godt nok. Vi skal tættere på husstandene og vi skal have bioaffald, metal- og plastemballage ud af restaffaldssækken. Albertslund har lige indviet en ny og langt mere brugervenlig genbrugsstation, der skal være med til at understøtte målsætningen om at få ressourcerne ud affaldet.

Miljø & Teknik er derfor nu gået i dialog med byens boligområder for at finde nye og gode løsninger på udfordringen. I foråret 2014 blev der afholdt 4 workshops med boligområder fra de fire affaldsordninger. I alt har 19 boligområder deltaget. På alle de afholdte workshops har der været en positiv tilgang og villighed til at finde løsninger på den udfordring de nye målsætninger stiller.

Boligområderne er blandt andet blevet bedt om at opstille forskellige scenarier for hvordan de i deres boligområde kan indrette sig for at kunne opnå målsætningen. På den baggrund foreslås det at der arbejdes videre med at vurdere nedenstående scenarier for nye affaldsordninger i byens boligområder.

Principper for de nye affaldsordninger for husholdningsaffald

Alle de nye affaldsordninger skal indeholde følgende fraktioner: madaffald, restaffald, småt metal, pap og karton, papir, glas og plast (evt. opdelt i blød og hård plast). Det kan overvejes, at opfordre til at ordningerne også indeholder opsamling af småt elektronik, porcelæn og batterier. I forsøget i Galgebakken opsamles småt elektronik og porcelæn i affaldsøerne. Når forsøget evalueres til august, vil vi kunne vurdere om det bør udbredes. Alternativt bør der findes en bedre løsning for den eksisterende Miljøboksordning (til miljøfarligt affald, småt elektronik og porcelæn), som beskrevet senere.

Ordningerne skal være fleksible og fremtidssikrede, så det er nemt enten at tilføje flere affaldstyper eller blande / samle nogle af affaldstyperne alt efter om det bliver aktuelt på et tidspunkt. Miljøstyrelsen har i 2013 kørt et fyrtårnsprojekt med henblik på at få afklaret potentialerne for etablering af centrale sorteringsanlæg til de tørre genanvendelige affaldstyper. Der vurderes dog ikke at der etableres et anlæg på Sjælland lige med det samme. Dansk Affald har et stort anlæg i Vojens, som godt kan modtage blandende emballagefraktioner fra Albertslund. Forsøget i Galgebakken indeholder blandede emballagefraktioner og evalueringen vil indgå i en vurdering af om ordningen skal udbredes til hele kommunen. Dansk Affald kører forsøg med iblanding af nye fraktioner som mælke- og juicekartonner samt tekstiler. Sortering i blandede fraktioner vil medføre en fordyrelse på kr. 115,- for de enkelte scenarier (uddybning i bilag 1.5). Indtil videre vurderes det dog, at systemet er bedst fremtidssikret, hvis vi går efter materialeopdelt kildesortering nu. Vi vil dog løbende følge med i udviklingen. Ved de nedgravede

beholdere kan en fleksibel løsning være at investere i de beholdere, der kan rumopdeles.
Miljø & Teknik

Ordningerne skal skræddersys det enkelte boligområde af hensyn til pladsforhold, eksisterende løsninger og materiel, æstetik samt ønsker fra beboerne og boligforeningerne. Det betyder samtidig at der vil komme forskellige løsninger i de forskellige boligområder. For at sikre en optimal driftsøkonomi er vi gået i dialog med Vestforbrænding og de omkringliggende kommuner om mulighederne for at finde løsninger på tværs af kommunegrænserne for at opnå stordriftsfordele.

Genbrugsfraktionerne skal kunne afleveres max 50 meter fra husstanden, dog op til 200 meter, hvis det kan sandsynliggøres, at afleveringsstedet er placeret under hensyntagen til beboernes naturlige bevægelsesflow, og at økonomien og pladsen ikke er der til at lave dem tættere på.

Det skal tilstræbes at det er nemmere at komme af med madaffaldet og genbrugsfraktionerne end med restaffaldet, da erfaringer viser, at det giver en bedre sortering.

For at hjælpe borgerne med at sortere madaffaldet har Vestforbrænding netop lavet en ordning hvor kommunerne kan tilbyde borgerne en biospand og en årlig forsyning af bioposer. Ordningen kommer til at koste ca. 40,- pr. husstand pr. år, dog 50,- det første år, hvor spanden udleveres. Ordningen indgår i scenarieberegningerne.

Behandlingsprisen på plast er meget høj. Kr. 1400,- pr. ton (for restaffald er den kr. 420,-). For at motivere borgerne til at sortere plast fra foreslår Miljø & Teknik at størstedelen af behandlingsprisen betales via fællesomkostningerne, således at behandlingsprisen sættes til kr. 320,-. Det øger fællesomkostningerne med kr. 27,- pr. husstand.

Det skal tilstræbes at affaldsgebyret ikke stiger, da Albertslund Kommunes affaldsgebyrer i forvejen ligger i den høje ende sammenlignet med andre kommuner. Det høje gebyr skyldes bl.a. at vi i Albertslund har valgt at have fleksible ordninger med husstands-nær indsamling med højt interval.

En af måderne at nedsætte gebyret på er at overgå til 14. dages tømning for restaffald og madaffald ved de husstands-nære indsamlinger. De kommuner, der sorterer madaffald fra allerede nu, opererer alle med en 14. dages tømning. For at undgå gener i sommerperioden har f.eks. Halsnæs kommune en såkaldt "tropenats-ordning", som betyder, at når temperaturen bliver høj, så kan man overgå til tømning hver uge. Det er f.eks. tilfældet i hele juli måned i år.

En anden måde at nedsætte affaldsgebyret på er ved at billiggøre ordningerne for haveaffald og storskrald i parcelhusene og de parcelhuslignende boliger. Det er beskrevet senere i notatet.

I dag er affaldsgebyret for A-ordningen¹
I dag er affaldsgebyret for B-ordningen³

kr. 3553²,-
kr. 2789,-

¹ Indsamling af alt affald ved den enkelte husstand.

² Alle beløb både i notatet og i bilagene er eks. moms.

³ Indsamling af restaffald, glas og papir ved den enkelte husstand. Have og storskrald indsamles fra central plads.

I dag er affaldsgebyret for C-ordningen⁴ kr. 1988,-
I dag er affaldsgebyret for D-ordningen⁵ kr. 1564,-

Scenarier for de nye affaldsordninger for husholdningsaffald

Scenarierne er inddelt efter de typer af boligområder, hvor de er mest relevante, men principielt kan alle ordningerne tilbydes alle typer af boligområder. Alle priser er ex. moms. De beregnede gebyrer er baseret på bedste skøn, men da mange faktorer spiller ind og da en endelig fastsættelse tillige vil bero på forhandlinger med renovatører i den nye udbudsrunde, skal gebyrerne her ikke ses som endelige. Beregningerne findes i Bilag

Parcelhuse og parcelhuslignede boligområder

Scenarie 1. Madaffald og restaffald i rumopdelt 240 l container. Genbrugsfraktionerne i miljøspot med minicontainere placeret strategiske steder i det enkelte boligområde. Tilmeldeordning for haveaffald og storskrald.

Affaldsgebyret er beregnet til at blive kr. 2743,-
Hvis have og storskrald opsamles centralt (B-ordningen) bliver det kr. 2401,-

Scenarie 2. Alle fraktioner ved husstande i 3 2-delte plastbeholdere ved husstanden. Pap i storskraldsordningen⁶. Tilmeldeordning for haveaffald og storskrald.

Affaldsgebyret er beregnet til at blive kr. 3050,-
Hvis have og storskrald opsamles centralt (B-ordningen) bliver det kr. 2648,-

Scenarie 3. Albertslundstativer med sække til både madaffald (et særligt stativ med plads til en sæk på 50 liter) og restaffald samt kassetter til papir, glas, metal, plast, karton. Pap i storskraldsordningen. Haveaffald og storskraldsordninger som nu.

Affaldsgebyret er beregnet til at blive kr. 3793,-
Hvis have og storskrald opsamles centralt (B-ordningen) bliver det kr. 3079,-

Tæt/lav boligområder, etageboliger samt kollegier

Scenarie 4. Miljøspots med minicontainere

Affaldsgebyret er beregnet til at blive kr. 1948,-

Scenarie 5. Miljøspots med delvist nedgravede beholdere der kan rumopdeles (som fx Molok Domino)

Affaldsgebyret er beregnet til at blive kr. 2056,-

⁴ Indsamling fra minicontainere i miljøspots. Have og storskrald fra central plads.

⁵ Boligområdet samler selv fra miljøspots og bringer til centralt opsamlingssted. Have og storskrald ligeledes fra centralt opsamlingssted.

⁶ Det er ikke optimalt med pap og karton i storskraldsordningen, da en større del vil komme i restaffaldet. Alternativt skal den enkelte husstand have yderligere en container ved husstanden, hvilket synes overvældende.

Scenarie 6. Miljøspots med nedgravet beholder til madaffald og resten af fraktionerne i minicontainere. Ordningen er særlig velegnet til de bebyggelser, der i forvejen har velfungerende miljøspots med minicontainere.

Affaldsgebyret er beregnet til at blive

kr. 1969,-

I scenarierne (der ikke indeholder nedgravede beholdere) gælder, at fraktionerne enten hentes af en vognmand eller samles sammen af boligområdet selv og hentes på et centralt sted i området.

Vurdering af scenarierne

Økonomisk vurdering

I både scenarie 1 og 2 er affaldsgebyret lavere end det nuværende for både A-ordningen og B-ordningen. Det skyldes den lavere tømningfrekvens. Scenarie 3 medfører en væsentlig stigning i affaldsgebyret. Det skyldes dels de hyppige tømningfrekvenser ved brug af kassetter og dels den eksisterende ordning for haveaffald og storskrald.

I scenarierne 4, 5 og 6 er affaldsgebyret nogenlunde på niveau med det nuværende for C-ordningen.

Miljømæssig vurdering

Scenarie 2 og 3 rummer det største potentiale for at sortere mest muligt jf. undersøgelser, der viser, at jo tættere på husstanden man kan komme af med sit sorterede affald, jo mere sorterer man. Ulempen ved de to scenarier er imidlertid, at pap er i storskraldsordningen. Hermed vil en stor del af småt pap og karton ikke blive sorteret fra (toiletruller som det åbenlyse). Småt pap og karton vil i højere grad blive udsorteret i scenarie 1, hvor man alligevel skal hen med de øvrige genbrugsfraktioner. CO₂-mæssigt har scenarie 1 en stor fordel, da renovationsbilen kun skal hente affald enkelte steder i boligområdet. Scenarie 3 medfører den højeste CO₂ udledning med de hyppige tømninger af kassetter.

I scenarie 5 vil madaffaldet være særligt fremhævet, hvilket formentlig vil resultere i en større sortering af fraktionen.

Serviceniveauet

Scenarierne 2 og 3 har det største serviceniveau. Niveauet for de to scenarier er ens. Scenarie 1 rummer den udfordring, at borgere, der er vant til at få affaldet hentet ved døren nu skal gå 50 meter med genbrugsfraktionerne. Scenarie 6 vil formentlig medføre, at borgere i nogle boligområder vil få længere at gå med deres affald.

Øvrige ordninger for boligområderne

For at holde affaldsgebyret nede kan det være relevant at kigge på nogle af de øvrige ordninger for husholdningerne, da de er økonomitunge pga. det høje serviceniveau med hyppig afhentningsfrekvens.

Ordning for haveaffald

Kan billiggøres ved at ændre ordningen til en tilmeldeordning (stadig kollektiv betaling). Borgerne skal på Kommunens hjemmeside tilmelde at de ønsker afhentning. Mængden af haveaffald vil være den samme, men det estimeres at kørslen kan halveres, hvilket vil nedsætte gebyret med 110 kr. (baseret på et estimat fra M. Larsen). Hvis

haveaffaldsordningen yderligere skal gøres brugerbetalt vil en afhentning komme til at koste ca. 145-155 kr.

Grabordningen kan overvejes også at overgå til en tilmeldeordning (estimeret besparelse er 90 kr.) eller helt at udgå. Har borgerne stort haveaffald, kan de i så fald på kommunens hjemmeside finde kontaktoplysninger til private vognmænd og afregne med disse.

Ydermere kan der gøres en indsats for at få borgerne til at samle haveaffaldet på "øer", igen for at minimere kørsel.

Ordning for storskrald

Kan billiggøres ved, som ved haveaffaldet, at ændre ordningen til en tilmeldeordning. Det kan nedsætte gebyret 120,- kr. (baseret på et estimat fra M. Larsen). Hvis ordningen yderligere skal gøres brugerbetalt, vil det koste ca. 175 – 185 kr. pr. afhentning.

Gebyret for storskrald vil yderligere falde når metal og pap ikke er indeholdt i ordningen, da de to affaldstyper i dag hentes på separat tur, og ikke sammen med det øvrige storskrald. Ydermere kan man overveje at trække elektronik ud. Dels opstår der tyveri af elektronik og dels er der en tilbageleveringsordning for elektronik. Endelig kan det afleveres på kommunens genbrugsstation.

Storskrald skal indeholde genbrugstræ, stort brændbart, hårde hvidevarer, stort jern og metal samt stort pap.

Ordning for farligt affald, småt elektronik og porcelæn / Miljøboksen

Miljøboksen fungerer ikke efter hensigten. Det skyldes bl.a. at den ikke er blevet reklameret tilstrækkeligt for.

Brugergruppen Arbejdsgruppe anbefaler at Miljøboksen udleveres til alle borgere i kommunen, også i de boligområder, der har en lokal miljøstation, der håndterer farligt affald, elektronik og porcelæn. Miljøboksen er et godt signal om at huske at sortere farligt affald fra samt porcelæn og elektronik. Borgere i de boligområder, der selv indsamler miljøfarligt affald vil ikke kunne få deres miljøboks hentet af kommunen. Boksen skal være mindre end den til parcelhusene.

Miljøboksen skal indeholde Farligt affald, elektronik, batterier, porcelæn og medicinrester. Forvaltningen foreslår, at Miljøboksen kan afhentes hos borgeren ved tilmeldeordning fire gange om året.

Der vil samtidig blive iværksat en kampagne for brug af Miljøboksen.

Investeringsomkostninger

For at opfylde målsætningerne vil alle boligområder i byen have behov for at investere i nyt materiel.

Et overslag er at 10 lejeboligområder og 4-5 ejerboligområder vil vælge de nedgravede beholdere.

I parcelhusområderne og de parcelhuslignende områder skal den enkelte ejer investere i nye beholdere; enten et ekstra Albertslundstativ eller 3 2-delte beholdere.

I resten af boligområderne skal man enten investere i nye affaldsøer med minicontainere eller supplere den eksisterende løsning med nedgravede beholdere (en enkelt eller to til hver affaldsø) eller flere minicontainere.

Det anslås, at der er behov for en samlet investering på ca. 20-25 mio. kr. over de næste tre år. Omkostninger som de enkelte boligområder skal afholde.

I Bilag 1.6 er der lavet et overslag over etableringsomkostningerne ved de 6 scenarier.

En indgang til kommunen ifm. etablering af miljøspots

Det skal tilstræbes at sagsbehandlingen af ansøgninger fra boligområder om placering af miljøspots og affaldsøer til enten minicontainere eller nedgravede beholdere bliver så ukompliceret, hurtig og imødekommende som muligt. Det foreslås, at der bliver én fælles indgang til kommunen for de ansøgninger, der vil komme i forbindelse med den nye affaldsordning. Det er vigtigt, at boligområderne / borgerne føler at de bliver imødekommet, da kravet om ny affaldsordning kommer fra Kommunen.

Det er svært at finde plads mange steder til de nye affaldsøer - nogle steder vil det være på kommunalt ejede områder, dvs. der skal laves leasingaftaler og søges byggetilladelse og eller nedlægges parkeringspladser, gives dispensation fra lokalplanen osv.

Smartwaste

Det skal undersøges om tømningfrekvensen kan nedsættes, hvis der monteres en 'fuldmelder' / en chip i de nedgravede beholdere med fraktioner som glas og metal og evt. de øvrige fraktioner. Chippen fjernaflæses og tømmes derfor kun ved behov. Systemet genererer ydermere selv et forslag til en rute der er optimeret mht. kørsel. Systemet skal undersøges nærmere og erfaringer fra de kommuner der allerede har afprøvet systemet skal vurderes.

Kommunikation

Formidling omkring den nye affaldsordning og de nye affaldstyper skal foregå løbende fra nu og de næste år. Formidlingen skal både rettes til ejendomsfunktionærer, beslutningstagere og borgere i alle boligområderne.

Det skal formidles, at affald er en ressource. Det kan bl.a. ske ved at fortælle og vise hvad der sker med genbrugsmaterialerne efter det er samlet ind.

Informationen skal målrettes bl.a. ved at give feedback til de enkelte borgere / områder af borgere på hvor godt de sorterer.

Formidlingen skal baseres på dialog og målrettede kampagner i samarbejde med lokale ambassadører (bestyrelser, miljøgrupper, ejendomsfunktionærer, særligt interesserede borgere).

Mere ensartede ordninger og kommunikation på tværs af kommunegrænserne formodes at kunne reducere forvirringen blandt borgerne omkring, hvad der skal sorteres hvordan og hvorfor. Derfor har Vestforbrænding i samarbejde med kommunerne udviklet et nyt skiltekoncept med nye farvekoder, som Affald & Genbrug vil opfordre boligområderne at

bruge. Farvekoderne anvendes også i Københavns Kommune. Ideen er at koble de enkelte affaldsfraktioner sammen med farver, som borgerne kan navigere efter.

Der planlægges at lave en særlig kampagne for sortering af madaffald. Miljø & Teknik vil i samarbejde med Agendacenter Albertslund inspirere til løsninger på systemer til indendørs sortering.

Generelt

Det vil være nødvendigt at se på de enkelte boligområder individuelt ved etablering af den endelige løsning, da forudsætningerne og de fysiske forhold er forskellige. Miljø & Teknik vil derfor sammen med Agendacenteret gå i dialog med de enkelte boligområder.

Den videre proces

Notatet her med de økonomiske beregninger forelægges Brugergruppen til september. Herefter skal det i kommunalbestyrelsen i november måned, hvor der skal træffes endelig beslutning om de affaldsordninger, der kan tilbydes boligområderne. Herefter vil vi i en tættere dialog med boligområderne forsøge at udvælge de endelige lokale løsninger.

Der skal holdes 2 borgermøder, hvor nogle af de centrale ændringer ved den nye affaldsordning skal debatteres. Spørgsmål som serviceniveau vil være relevant, da der i nogle af scenarierne lægges op til et lavere serviceniveau for at holde taksterne nede. En følge af borgermøderne kan være, at antallet af scenarier indsnævres.